

MED OMSORG OM

ALLA LIV OCH ALLT

LEVANDE.

**FEMINISTISKT INITIATIVS
VALPLATTFORM 2022**

Med omsorg om alla liv och allt levande

Politik är hopp och längtan. Hoppet som håller fast vid tron på att en rättvis värld är möjlig, längtan efter ett tryggt och hållbart liv. Feministiskt initiativ representerar ett progressivt alternativ i svensk politik. Vi står fast vid våra värderingar när andra partier väljer auktoritära och konservativa vägar. Vår politik uppmärksammar och omfamnar alla människor och allt liv.

Covid-19 pandemin har synliggjort den eskalerande omsorgskris vi befinner oss i, där de system och människor som bär upp samhället varken prioriteras eller respekteras. Den har också tydliggjort att det även i krisläge är de allra sköraste grupperna som drabbas hårdast. Barnmorskeupproret, Fridays For Future, Försäkringskassanupproret, Metoo, Sjukvårdsupproret, Skolupproret och Undersköterskeupproret är bara några exempel på rörelser som tydliggör hur vår gemensamma omsorg om varandra och vår planet inte är som den borde vara, och bekräftar ännu en gång varför Feministiskt initiativ behövs.

Omsorg om livet och människan leder till omsorg för djur och natur. Feministiskt initiativ erkänner att naturen har sina egna rättigheter oberoende av oss människor, och att vi är en del av planeten, inte dess överordnade. Omsorg om planeten kräver kritik mot dagens ständiga strävan efter ekonomisk tillväxt. Kritik mot ett samhällssystem som gör att vi förbrukar mer resurser än vad som finns och är orsaken till att vi befinner oss i en miljö- och klimatkatastrof. Kritik mot kapitalistisk, kolonial och patriarkal strävan efter makt och tillgångar som göder våld, krig och konflikt, och som inte ger plats för fred. Omsorg om livet är att säga att hälsa, förkortad arbetstid och välbefinnande går först, och att strävan efter frigörelsen för alla människor går före både arbetslinje och nationalism. Omsorg om livet är strävan efter ett samhälle där ditt egenvärde inte avgörs av din arbetssituation, eller om du fötts innanför eller utanför Sveriges eller EU:s gränser. Fi:s politik är antipatriarkal, antikolonial, antikapitalistisk och emot det som driver oss människor bort från varandra, som får oss att må dåligt och skapar orättvisa livsförutsättningar. Vi vågar sträva efter något bättre. Efter ett samhälle som respekterar naturens rättigheter, värnar om klimatet, miljön och den biologiska mångfalden. Ett samhälle där alla blir sedda och ges plats. Ett samhällssystem som är värdigt för var och en, där alla människor bemöts med respekt.

Med mjuka tag och förebyggande arbete i fokus vill Feministiskt initiativ säkerställa att inga grupper eller individer i samhället glöms bort, exkluderas eller utnyttjas på grund av sin person eller livssituation. Vi vill att Sverige och världens befolkning ska ha lika möjligheter till god hälsa, ekonomisk trygghet och ett liv i fred; från nord till syd och öst till väst. Det innebär bland annat att kämpa för en värld fri från våld och diskriminering, för allas rätt till ett tryggt hem och tillgång till samhällets viktigaste samhällsservice. Omsorg är en av mänsklighetens viktigaste uppgifter; att vårda oss själva, varandra och vår omgivning. Att upprätthålla förutsättningarna för att livet ska kunna fortsätta levast.

Omsorg om livet är hållbarhet på riktigt.

Det politiska landskapet 2022

Feministiskt initiativ är en rörelse och ett politiskt parti med antirasistisk feminism som ideologisk utgångspunkt. Vi breddar och förnyar den politiska vänstern med en antiauktoritär, frihetlig och tillväxtkritisk politik för radikal systemförändring, öppna gränser, levande demokrati, nerväxt och fred. Vår intersektionella analys sätter marginaliserade perspektiv i centrum för att lyfta och omfatta alla. I Fi nöjer vi oss inte med att andra partier 2014 började kalla sig för feministiska, särskilt inte när de i praktiken presenterar en politik som är allt annat än feministisk. Jämställdhet- och jämlikhetsarbetet blir ständigt bortprioriterat i svensk politik, både på nationell, regional och kommunal nivå, och det arbetar vi för att förändra.

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor är långt ifrån tillräckligt och Sveriges utrikespolitik fortsätter dagligen bryta mot de mänskliga rättigheterna i andra länder, bland annat genom att exportera vapen. Gruvor tillåts göras på marker med stora miljö- och kulturvärden. Regeringen fortsätter sänka skatterna för höginkomsttagare vilket ökar inkomstskillnaderna.

Under covid-19 pandemin kunde en stor del av den rasifierade arbetarklassen inte jobba hemifrån utan fortsatte gå till arbetet inom de samhällsbärande funktionerna som får samhället att gå ihop. Till följd av den strama migrationspolitiken tillåts samma arbetarklass att utnyttjas av oseriösa arbetsgivare. Landets gränser är stängda för den som söker asyl. Vi lever i en tid där skulden läggs på människor som söker skydd, istället för på de krig och förtryck som de flyr ifrån. En tid där människor fortsätter dö på Medelhavet på grund av bristande ansvarstagande och solidaritet.

Parti efter parti har anammat den rasistiska retoriken och talar om återvandring, utvisningar, assimilation och en villkorad välfärd som lösningar på samhällets olika utmaningar. Krigen, konflikterna, torkan, skogsbränderna, krigen och den extrema fattigdomen har inte tagit slut utan orsakerna att flyr blir allt fler. Trots det får asylsökande det allt svårare att stanna i Sverige när tillfälliga uppehållstillstånd blivit den nya normen. Vi vet att en trygg livssituation är central för att kunna känna tillit, må bra, studera, lära sig ett nytt språk och arbeta. Men allt detta har gjorts svårare. Vi vet också att pandemin har slagit extra hårt mot den som har kort utbildning, tillfälligt uppehållstillstånd och en otrygg anställning. Särskilt utrikesfödda och rasifierade kvinnor löper högre risk att ofrivilligt hamna utanför samhället och utan sysselsättning. Afrosvenskar behöver ha forskarutbildning för att komma upp i samma disponibla inkomst som en person i den övriga befolkningen som gått en treårig eftergymnasial utbildning. Det är fortfarande så att personer med utomeuropeiskt klingande namn eller med en normbrytande funktionalitet har svårare för att få en anställning trots att de har rätt kvalifikationer.

Vi lever i en tid där transpersoner utsätts för psykisk och fysisk misshandel och diskriminering, vilket visar sig i självmordsstatistiken. Vi lever i en tid där människor med normbrytande funktionalitet får se sina möjligheter till värdiga liv försvinna och återigen tvingas leva institutionaliserade liv. En tid där nedskärningarna av transvården ökat och pandemin drabbat den med normbrytande funktionalitet hårdast. Men också en tid som visat att vi kan anpassa våra utbildningar och arbeten så att fler kan söka sig till en värdig och meningsfull sysselsättning.

Vi lever i en tid där ledare och politiska företrädare världen över ifrågasätter abort och kvinnans rätt till sin egen kropp. En tid där skattelättnader gör att lönegapet mellan kvinnor och män, som skulle kunna ha minskat, inte har rört på sig sedan 1995. En tid där livslängden för kvinnor med kort utbildning är den enda som sjunker, medan övriga gruppers livslängd ökar. En tid där den farligaste platsen för en kvinna är i hennes hem och där svartsjuka eller separation räcker som motiv för män att skada och döda sin tidigare eller nuvarande partner.

Vi lever i en tid där våra gemensamma resurser säljs ut till skambud och där många regioner och kommuner går med överskott trots att skolpersonal, socialtjänst och vårdpersonal går på knäna. En tid där vi skuldbelägger och misstänkliggör den som gjorts fattig istället för att bekämpa fattigdomen. Vi lever i en tid där inget svenskt riksdagsparti ifrågasätter tillväxtmålen, utan vill "lösa" klimatkrisen med ökad "grön tillväxt", "grön industrialisering" och "medveten" konsumtion, trots att vi vet att planetens resurser inte är oändliga. Vi lever i en tid där skog skövlas, gruvor grävs, utländska multimiljardärsföretag kapitaliserar på vår mark och en tid där samiska och andra urfolksgruppers territorium världen över fortfarande koloniserar.

Det är på grund av att vi lever i dessa tider, som Feministiskt initiativ behövs.

Feministiskt initiativs politik vilar på en systemkritisk feminism som ifrågasätter logiken om arbetet som den primära vägen till frihet och jämlikhet. Vi menar att människans välbefinnande, rättigheter och möjligheter, inte ska vara beroende av vår plats på arbetsmarknaden. Arbetslinjen befriar inte världen från patriarkalt och rasistiskt våld. Arbetslinjen leder inte till en levande planet, eftersom arbetstillfällena och ekonomisk tillväxt ofta sätts före klimatomställningen. En generell arbetstidsförkortning svarar därför på dagens och framtidens utmaningar vad gäller fördelning av privilegier, fritid, betalt och obetalt arbete. Samtidigt måste vi också motverka den diskriminering som gör att så många människor inte har möjlighet att studera eller ha annan meningsfull sysselsättning samt egen försörjning. Vi måste tala om den ohälsa och de skador som arbetslinjen skapar där arbetare årligen dör på arbetsplatsen och där ännu fler påverkas av belastning och skador från sitt arbete med ökat antal sjukskrivna som konsekvens. Ingen ska behöva dö eller bli sjuk på grund av sitt arbete.

Välfärden är inte bara ett skyddsnät utan ska vara ett verktyg för att bygga ett jämställt, jämlikt och demokratiskt samhälle fritt från diskriminering, våld och exploatering. Välfärden och omsorgen är det som håller oss människor samman. En god förlossningsvård är en bra start på ett nytt liv för såväl föräldrar som barn. Förskola, skola och fritidshem med hög kvalitet omfamnar varje barn och lägger en ovärderlig grund för vuxenlivet. En kraftfull politik för inkludering är nödvändig för att bygga ett samhälle där alla människor har samma möjligheter, skyldigheter och rättigheter. En radikal och rättvis miljö- och klimatpolitik är av yttersta vikt för att förhindra katastrofer. En tillgänglig och förebyggande primärvård, äldrevård och omsorg gynnar individens hälsa och hushållar med vårdens resurser. En reformering av pensionssystemet är nödvändig och mest akut är det att se till att ingen pensionär faller under fattigdomsstrecket oavsett civilstånd.

Feministiskt initiativ är idag inte längre bara ett initiativ utan ett politiskt parti med verklig parlamentarisk erfarenhet. Vi är det enda partiet med intersektionell feminism som självständig ideologisk grund, som bygger på en synergi mellan politik, folkbildning och aktivism. Därför behövs Fi i alla politiska rum och på alla politiska nivåer.

Ekonomisk politik för omfördelning och systemförändring

Den ekonomiska politiken som förts sedan slutet av 1900-talet har inneburit en fördelningspolitik där det tagits från de som har lite och getts till de som har mycket. Resultatet är ökade ekonomiska klyftor mellan låginkomsttagare och höginkomsttagare. Den ekonomiska politiken som har förts har varken prioriterat arbetarklassen eller omsorgen, utan snarare har vår gemensamma välfärd sålts ut. Välfärdssektorn har drabbats av orimliga besparingskrav, anställningsstopp, effektivisering och nedskärningar, samtidigt som en del kommuner och regioner sänker skatter och redovisar överskott på flera miljarder.

2020 kunde vi se hur regeringen till följd av pandemins konsekvenser, godkände räddningspaket på miljardbelopp till miljöskadliga industrier, som trots krisen fortsatte ge chefer och aktieägare utdelning. Exempelvis fick sjukhusdirektören för Karolinska sjukhuset en löneökning på 12 procent vilket innebär att hans årslön motsvarar årslönen för sju heltidsanställda sjuksköterskor. Samtidigt har mer än hälften av de förlossningsenheter som fanns i början av 1970-talet lagts ner eller slagits samman, köerna till äldreomsorgen växer och skolor i gles- och landsbygder hotas med nedläggning.

Skattesubventioner har ökat lavinartat under 2000-talet och utnyttjas främst av dem med mycket kapital, egendom, god inkomst och fast anställning då subventionerna huvudsakligen består av jobbskatteavdrag, ränteavdrag och RUT- och ROT-avdrag. Skatter har fortsatt sänkas. Nu senast har värnskatten (en tillfälligt utökad statlig skatt på högre inkomst) slopats och sedan tidigare togs också arvs- och gåvoskatten, förmögenhetsskatten och fastighetsskatten bort. Beslut Sverige är ensamma om inom EU.

Feministiskt initiativ vill utöka det offentliga del av den totala ekonomin, och återinför en rad skatter på framförallt kapital. Fi vill också omvandla de orättvisa jobbskatteavdragen till ett allmänt grundavdrag – lika för alla.

En feministisk fördelningspolitik syftar till en jämställd, jämlik och ekologiskt hållbar ekonomisk politik. En stark välfärdsstat, ekonomisk grundtrygghet för alla, internationell solidaritet, en rättvis beskattning mellan grupper och inkomstslag samt en transparent skattepolitik är grundläggande principer. Där andra vill göra varor billigare eller ge konsumtionsbidrag så vill vi se direkt omfördelning av pengar och makt. Genom införande en ekonomisk grundtrygghet i form av en basinkomst så kan konsumtion betala sitt klimatpris och vi kan dämpa den klimatskadliga BNP-tillväxten, samtidigt som vi minskar de ekonomiska klyftor i Sverige. En feministisk ekonomisk politik omfördelar makt och resurser från höginkomsttagare till medel- och arbetarklassen och från gruppen män till gruppen kvinnor och transpersoner.

Tre prioriterade valområden

Feministiskt initiativ går 2022 till val på omsorg som huvudfråga – Med omsorg om alla liv och allt levande. Att prioritera omsorg innebär att vi se vilka som bär omsorgen och välfärden, vilka som inte nås av den och erkänner att vi alla är helt beroende av andras omsorg. Vår politik är en som ser livet och hälsan först och som alltid har med framtida generationer i ekvationen. Detta är inte bara möjligt, utan det är nödvändigt. Vi ställer upp till val på alla politiska nivåer och sätter störst fokus på kommuner och regioner. Vi prioriterar frågor rörande mänsklig säkerhet, miljö- och klimaträttvisa och folkhälsa.

Mänsklig säkerhet

Fokus på samhällets riktiga hot och utmaningar

Mänsklig säkerhet är kvinnan som inte dog, smittan som aldrig spred sig, den asylsökande som fick skydd. Mänsklig säkerhet handlar om liv och värdighet. Rätten till frihet från våld och förtryck är en av Feministiskt initiativs hjärtefrågor. Det sammanlänkar vår social- och kriminalpolitik, försvars- och utrikespolitik och miljö- och klimatpolitik. Dessa frågor hänger ihop och delar många av samma patriarkala grundorsaker där feminismen behövs för att på ett avgörande sätt bidra till att lösa dessa problem långsiktigt.

Feministiskt initiativ sätter mänsklig säkerhet framför territoriell och konfliktförebyggande fredsarbete och diplomati framför militära satsningar och vapenmakt. Det innebär konkret att vi vill rusta ner det militära försvaret för att lägga de resurserna på samhällets riktiga hot och utmaningar. Vi är det enda parti i Sverige som för en verklig fredspolitik.

Patriarkatet, nationalism och sambanden mellan dagens världsordning och västvärldens koloniala historia måste brytas. En alternativ makt- och omvärldsanalys är möjlig. Vi behöver ha civil beredskap för miljö- och klimatkatastrofer både inom och utanför Sveriges gränser.

Situationen för de mänskliga rättigheterna är alarmerande både i vår omvärld och i Sverige och därför verkar Feministiskt initiativ för att fler människor ska få skydd i Sverige. Vi vill se amnesti för personer som vistas i Sverige utan att ha fått uppehållstillstånd och för personer som behöver fly till Sverige. Vi vill även att Sverige ratificerar ILO:s konvention 169 om ursprungsfolks rättigheter samt förbättra möjligheterna till utbildning i alla våra fem nationella minoritetsspråk. Allt för att stärka EU-medborgare och samers rätt till både land, självbestämmande och språk.

Vår syn på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och samlevnad utgår från ett normkritiskt perspektiv. Vi säkerställer mänskliga rättigheter för personer som bryter mot köns- och sexualitetsnormer och vill motverka diskrimineringen mot HBTQIA+ personer. Där krävs det likt andra områden att våra myndigheter får ökad kompetens och krav för att förbättra sitt bemötande och för att på ett mer rättssäkert sätt ge stöd och servic

Människor med normbrytande funktionalitet har fått uppleva en kort tid av förbättring av sina livsmöjligheter men sammantaget har gruppen alltid levt i ett parallellt, på alla sätt sämre samhälle, jämfört med majoriteten. De politiska kamper som vunnits bl.a. i form av LSS-lagstiftningen och ratificeringen av FN:s funktionsrättskonvention respekteras inte idag och håller på att omintetgöras. Senast i raden är försämringarna inom hjälpmedelsområdet. Feministiskt initiativ vill arbeta för ett tillgängligt samhälle och säkra rätten till hjälpmedel. Ett måste är också att värna och utveckla LSS-lagstiftningen. Den enskilt viktigaste politiska åtgärd som krävs för att ett, på alla sätt, tillgängligt samhälle ska bli verklighet är att vi gör FN:s funktionsrättskonvention till lag med straffpåföljd för staten.

Fattigdomen i Sverige idag är starkt koncentrerad till vissa områden, ofta på landsbygden eller i förorter där det bor en hög andel utrikesfödda. För att bryta utvecklingen behöver vi synliggöra hur människor utestängs av strukturella hinder, vi behöver prioritera en fungerande välfärdspolitik som omfördelar våra gemensamma resurser för att motverka de hinder som står i vägen för människor att nå sin fulla potential.

Inte en kvinna till. Stoppa mäns våld.

Vi behöver en syn på säkerhet som är befriad från militarism och nationalism – mänsklig säkerhet. Mäns våld mot kvinnor och ickebinära är en global pandemi och ett stort säkerhetsproblem, både i fredstid och krig, i Sverige och internationellt. Feministiskt initiativ ser kopplingen mellan våldets olika nivåer. Mäns övergrepp på kvinnor, mäns våld mot män i gängbråk, mäns våld inom idrotten, mäns våld mot HBTQIA+-personer, våld i namn av heder, rasism och militärt våld osv. Vi är det parti som allra tydligast vill motverka alla dessa former av våld. Det behövs en intersektionell feminism för att förstå, bryta och förebygga våldet. Mäns våld är inte bara ett säkerhetsproblem utan också ett folkhälsoproblem, ett jämlikhetsproblem och ett ekonomiskt problem, som kostar skatteresurser, livskvalitet och i slutändan liv.

Våldet drivs av mäns anspråk på makt och kontroll. Det är strukturellt och utsatta är flickor, kvinnor och transpersoner. Särskild utsatta är exempelvis flickor och kvinnor på flykt, kvinnor utan svenskt medborgarskap, personer inom prostitution och missbruk men även faktorer som bostad, ekonomi, skyddsnet och liknande påverkar både utsattheten för våld och möjligheten att undkomma våld.

Var fjärde kvinna i Sverige drabbas under sin livstid av våld i en nära relation. Sexuellt våld drabbar särskilt flickor, kvinnor och transpersoner. I den Nationella trygghetsundersökningen uppger 7,7 procent kvinnor i åldern 16–84 år att de utsattes för sexualbrott under 2020. Samma år anmäldes omkring 25 000 sexualbrott, varav 9 580 fall rubriceras som våldtäkt. Mäns våld mot kvinnor sträcker sig från våld i nära relationer till sexuell exploatering genom exempelvis prostitution och pornografi.

Institutioner och myndigheter måste ta ett större ansvar för att stoppa det sexuella och dödliga våldet. Feministiskt initiativ vill införa en nationell haverikommission med uppdrag att utreda varje fall av dödligt och grovt våld mot kvinnor. Vi måste förstå varför våldet sker och hur samhällets hantering av våldet har misslyckats för att kunna se till att det aldrig händer igen. Inte en kvinna till ska mista sitt liv och mördas.

Idag lever runt 800 kvinnor i Sverige med skyddad identitet och ytterligare tusentals kvinnor och barn lever med den lägsta skyddsgraden "sekretessmarkering". Feministiskt initiativ vill införa långsiktig finansiering som kan garantera skyddade boenden och jourverksamheter. Åtgärder mot våld i nära relationer ska prioriteras genom satsningar för kunskapsbaserade och mer effektiva rättsprocesser i sexualbrottsmål samt prevention mot hedersrelaterat våld som inkluderar anhörigstöd. Våld i nära relationer finns med livet igenom och det behövs ökad kunskap om äldres utsatthet för våld och övergrepp.

Att ha en bostad är grundläggande för ett tryggt liv. Det kan vara en förutsättning för att kunna lämna en våldsam relation. Därför vill Feministiskt initiativ att våldsutsatta som bott på skyddade boenden ges förtur till en bostad. Vi vill också satsa på byggande av billiga hyresrätter för unga, äldre och socioekonomiskt missgynnade. Bostäder ska byggas utifrån människors behov och med ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv. Alla har rätt till ett hem.

Folkhälsa

Hälsan först genom förebyggande insatser

Folkhälsa är ett ord som kommit att få ökad betydelse sedan covid-19-pandemin. Begreppet folkhälsa är brett och handlar till stor del om förebyggande arbete, något som Feministiskt initiativ prioriterar högt. Vi behöver bygga upp ett samhälle som både tar hand om de som blivit sjuka eller fått fysiska och psykiska skador, och samtidigt göra allt för att förhindra och förebygga så personer inte behöver söka vård och stöd. Det handlar om att bygga ett samhälle som har beredskap för det värsta men där det värsta helst aldrig ska inträffa. Vi behöver en stark omsorg, med fler anställda, som ska ha kapacitet för att ta hand om den som behöver stöd men också se till att stödet inte kommer in alltför sent, för det är i de tidiga insatserna som vi kan göra störst skillnad. I allt från förskolan, förlossningsvården, beroendevården till äldreomsorgen.

Det förebyggande arbetet har många olika nivåer och vi ska lägga mest fokus på primärpreventionen som innebär att hjälpa människor innan skadan är gjord. Det handlar om att fokusera på barn och unga i tidig ålder där alla barn ska ha tillgång till en bra skola där inga elever slås ut i konkurrensen. En skola utan vinstdrivande intressen, betygshets, läxor, rasism och trakasserier. Skolan ska ha fokus på att skapa trygghet i vardagen, och bidra till ett klimat där elever inser värdet av ett samhälle som bygger på demokrati och mänskliga rättigheter. Skolmiljön ska vara fri från sexuella trakasserier och förtryck. Genom tydliga satsningar på förskolan och goda arbetsvillkor för anställda skapar vi en miljö där alla barn får sina behov tillgodosedda.

Till den sociala miljön hör bland annat relationer och tillit till andra människor, sammanhållning samt möjligheten att vara delaktig i samhällslivet och att påverka faktorer i sitt eget närområde. Här har vi en del att förändra när vi idag lever allt mer segregerat och där områden där höginkomsttagare lever har tillgång till samhällsservice, kultur och demokrati i en mycket högre grad jämfört med områden där fler med låg inkomst bor. Segregationen kan minska genom en aktiv omfördelningspolitik och satsningar på de skolor, områden och grupper som drabbas värst av segregationen - kvinnor, barn och ungdomar i förorter. Genom att inte ge efter för krafter som vill sprida misstro och hat kan vi få trygga, levande och sammanhållna samhällen.

Feministiskt initiativ talar om folkhälsa i bredare bemärkelse. Det handlar om att säkerställa att det finns boenden för alla och att garantera att barnfamiljer och våldsutsatta aldrig ska riskera att vara hemlösa pga låg inkomst eller få ködagar i bostadskön. Det handlar om att motverka diskriminering av alla slag och i livets alla skeden. Det handlar om att säkerställa att det vi inte kan påverka – såsom kön, ålder, hudfärg, funktionalitet och liknande – inte ska ha en betydande roll i hur våra liv blir och hur vi mår.

Ojämligheten i hälsan är ett stort problem i Sverige idag, både vad gäller den självrapporterade hälsan och när det kommer till vården som vi får. Alla bör ha rätt till sjukvård på lika villkor, men samtidigt vet vi att både kvinnor får lägre prioritet i vården och att den som rasifieras och är utrikesfödd diskrimineras och felbehandlas i högre utsträckning. Samma sak gäller inom socialtjänsten där det visat sig att familjer med utländsk bakgrund får mindre hjälp än vita familjer där föräldrarna är födda i Sverige. Allt detta är direkt kopplat till vårt mående och saker vi måste ändra på. Endast en vård som sätter vårdgivande i fokus framför effektivisering och vinster, kan motverka den ojämlika hälsan. Feministiskt initiativ vill också inkludera tandvården i den övriga hälso- och sjukvården – en god tandhälsa ska inte vara en socioekonomisk fråga. Vi vill också öka resurserna till förlossningsvården och garantera en barmorska per födande, säkerställa god bemanning även under semesterperioder och säkerställa en god tillgång till förlossningskliniken runt om i hela landet. Det kräver att fler förlossningskliniker byggs ut och bevaras snarare än utvecklingen som vi idag ser.

Det finns idag många faktorer som påverkar oss och vår hälsa. Idag är exempelvis självmord, ångest och psykiatriska diagnoser mer vanligt bland de med lägst inkomst i samhället. Hur vi planerar samhället spelar en stor roll för utfallet i jämlik hälsa och hållbar utveckling. Många samhällssektorer har en betydelse för folkhälsan. Kommunala verksamheter som skola, socialtjänst och samhällsplanering, har stor betydelse, liksom hälso- och sjukvården. Våra levnadsvanor påverkas av sociala normer, nätverk och levnadsförhållanden, som i sin tur påverkas av socioekonomiska förhållanden. Livsvillkor påverkas även av dels individuella val, dels politiskt styrda beslut. Vi har därmed makt och möjlighet att påverka.

Samhällsplaneringen påverkar hur vår livsmiljö utformas och spelar en viktig roll när det gäller att påverka dessa faktorer för en mer jämlik hälsa och en hållbar utveckling. Det handlar om att planera människors fysiska och sociala livsmiljö utifrån ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart perspektiv. I den fysiska, byggda miljön kan det t ex handla om att ha tillgång till en bostad av god kvalitet och till ett rimligt pris, att ha en bra boendemiljö utan skadliga luftföroreningar och störande buller, med tillgång och närhet till natur och grönområden, till samhällsservice och kultur. Detta är idag något som inte alla kan välja sig till.

Hälsa är kopplat till makt vilket också handlar om att minska makten hos de industrier som livnär sig på vår ohälsa. Ett mer jämlikt och jämställt samhälle är en förutsättning för att vi alla ska kunna må bra. Det finns ingen rimlig anledning till att ett höginkomstland som Sverige inte kan ha en välmående befolkning, däremot kräver det en politik som kan sätta folkhälsan före arbetslinjen, tillväxten och företagsintressen.

Omsorgslinjen med fokus på livet utanför arbetet

Sverige ska växla ner! Vi ska inte arbeta mer än nödvändigt. Arbetstidsförkortning är nödvändig för att klara av "livspusslet" utan att gå in i väggen. 40 timmars arbetsvecka är en gammal reform som infördes när många kvinnor var hemmafruar. Det är dags för modernisering. Att införa 30 timmars arbetsvecka är ett rimligt första steg att genomföra så snart som möjligt. Feministiskt initiativ vill se en snabb arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag, med bibehållen lön, för att uppnå en hållbar livsstil för både individ och samhälle. En kortare arbetsdag är en feministisk reform med omsorgen för livet i centrum. Den gynnar de utan möjlighet att arbeta efter rådande heltidsnorm, kanske på grund av familjeansvar, sjukdom eller funktionalitet. Den skapar förutsättningar för en hållbar livsstil med mer tid för familj, relationer, och samhällsengagemang, samt fokus på fysisk och psykisk hälsa. Sex timmars arbetsdag anpassar arbetslivet efter människan, inte tvärtom.

Den grundläggande ekonomiska tryggheten inte gå att utförsäkras från. Insatserna från Arbetsförmedling, Försäkringskassa och kommuners försörjningsstödsenheter ska samordnas i gemensamma sociala team som arbetar stödande utifrån individens situation. Feministiskt initiativ vill gå från enskilda stuprör till en samlad socialförsäkring och en garanterad basinkomst för individen som inte kan dras bort, och som inte försvinner krona för krona med ökad inkomst. Då minskar också kontroll, till förmån för stödjande åtgärder. Att garanteras en grundläggande inkomst är inte ett bidrag, utan en rättighet. Vi vill också genomföra lokala försök med basinkomst för alla invånare, t.ex. som i en "glesbygdspeng" eller riktade utbetalningar vid kriser, så kallade akuta basinkomster.

Feministiskt initiativ vill att karensdagen vid sjukdom ska tas bort. Sjuknärvaro leder till mer sjukfrånvaro och vab. Att vara sjuk ska heller inte slå mot ekonomin. De 45 karensdagarna för ersättning vid uppsägning på egen begäran ska också tas bort, det ska vara möjligt att lämna ett arbete en far illa av.

Rosa regioner och kommuner ska vara Sveriges bästa arbetsgivare. Feministiskt initiativ ska verka för en ökad satsning på åtgärder som förbättrar arbetsmiljön inom kvinnokodade arbetsområden. Detta ska göras bland annat genom rätt till inflytande, rätt till heltid och fastanställning, en förkortad arbetstid och rätt till arbetskläder.

Miljö- och klimaträttvisa

Omsorg om livet är hållbarhet på riktigt

Feministiskt initiativ ska verka för att alla politiska beslut, på alla politiska nivåer, ska vara i linje med klimatmålen. Klimat- och miljöutmaningarna handlar om mänsklighetens och andra arters överlevnad och att läget är akut. Feministiskt initiativ ska verka för att alla politiska beslut, på alla politiska nivåer, ska vara i linje med klimatmålen. Klimat- och miljöutmaningarna handlar om mänsklighetens och andra arters överlevnad och att läget är akut. Vi har ansvar för att de som är barn idag och deras barn och kommande generationer ska kunna leva kvar på jorden. Mer samarbeten och samverkan måste ske och samhällets alla delar behöver ställa om. Feministiskt initiativ står för en miljö- och klimaträttsvis samhällsomställning. I vår politik utgår vi från intersektionell och dekolonial feminism, vilket betyder en mycket stark tillväxtkritisk politik för klimaträttvisa och nerväxt. För att nå klimaträttsvisa måste vi människor minska vår konsumtion och därför ifrågasätter Fi starkt BNP-tillväxt som ett mått för utveckling. Det finns ingen "grön tillväxt" eftersom tillväxt är omöjligt på en begränsad planet. Fi hoppas att fler snart kan se att en rättvis omställning betyder en politik för nerväxt.

Feministiskt initiativ anser att alla människor på jorden ska ha rätt till att slippa drabbas av klimatförändringarnas effekter. Därför kommer Fi att verka för en snabb minskning av Sveriges klimatpåverkan, och samtidigt ge stöd till klimatomställning och anpassning i andra länder samt agera kraftfullt för en ambitiös och rättvis klimatpolitik globalt. I takt med att klimatet förändras tvingas allt fler människor fly sina hem. Fi ser därför att vår klimatpolitik hänger nära samman med migrationspolitiken och därför kommer att verka för att klimatflyktingar erkänns i FN:s flyktingkonvention.

Vi ser inte klimatkrisen som en separat fråga utan som en kris som samverkar med flera och ett symptom på ett samhälle i kris. Därmed kan det inte heller lösas som en separat fråga genom till exempel tekniska lösningar. Tekniska lösningar är en del i verktygen vi behöver använda oss av men står inte för hela svaret. Vi kräver snabbare utsläppsminskningar och verkar för att Sverige minskar sina växthusgasutsläpp till nära noll samt har 100% förnybar energiproduktion år 2030. Vi anser att alla människor på jorden ska ha rätt till samma utsläppsutrymme och att alla har samma rätt att slippa drabbas av klimatförändringarnas effekter. Sveriges klimatpåverkan behöver därför minska snabbt för att ge utrymme för större koldioxidbudget till länder som historiskt har släppt ut mycket mindre.

En klimaträttsvis politik tar hänsyn även till livskvalitén i lokalsamhällen och i glesbygd. Vi ser inte elektrifiering som räddningen utan ser som många experter behovet av minskad användning av el i flera delar av samhället samtidigt som vi behöver övergå till fossilfria och förnybara bränslen i samhällsviktiga sektorer som kollektivtrafik. Fi vill att det vid offentlig upphandling av lokaler ställs tydliga krav på låg förbrukning och hög energieffektivitet. Statliga myndigheter och bolag som förvaltar fastigheter ska få särskilda samhällsuppdrag för energieffektiv fastighetsförvaltning.

Med vårt ursprung i den feministiska och antirasistiska folkrörelsen delar Feministiskt initiativ grundvärderingar med de idéburna organisationer som kämpar världen över för klimat, miljö, demokrati och mänskliga rättigheter. En feministisk miljöpolitik utgår från alla människors lika värde och betonar vikten av solidaritet. De miljöproblem som idag hotar både mänskligheten och ekosystem har sitt ursprung i att delar av världens befolkning har tagit sig rätt att överutnyttja jordens resurser. Därför måste grunden i en rättvis miljöpolitik bygga på att den som förorenar – idag såväl som historiskt – får stå för de samhällsekonomiska kostnaderna. Detta innebär även att människors välbefinnande och naturens rättigheter, biologiska mångfalden och långsiktiga bevarande alltid ska stå före kortsiktiga ekonomiska vinstintressen. Vi verkar för omedelbart stopp av avverkning av skyddsvärd skog, för kalhyggesfritt skogsbruk, initiativ för att bevara och ställa om skogsbruk med ändamålet att bevara biologisk mångfald, öka skogens kolbindande funktion och för att bidra till ökade rekreationsmöjligheter i skogen.

En feministisk miljöpolitik ifrågasätter, utöver många andra normer, den antropocentriska normen och synen på världen, att människan står i centrum. Därför stödjer vi de rörelser som runt om i världen kämpar för att erkänna naturens rättigheter och därmed ekosystemen som juridiska subjekt, och verkar för att brott mot ekosystem ska kunna dömas. Feministiskt initiativ ifrågasätter människors självpåtagna rätt att dominera, exploatera och manipulera natur, djur och människor. En feministisk värld är en hållbar värld där vi inte konsumerar mer resurser än det som vår planet kan producera. Vi vill se en värld där all resursförbrukning bygger på globala, ekonomiska, sociala och miljömässiga rättvisedimensioner och där den feministiska och antirasistiska maktanalysen utgör självklara perspektiv.

På lokal nivå innebär vår politik att vi vill satsa på lokala medborgarråd och att kommuner och regioner ska utlysa klimatnödläge. Stöd ska utformas och ges till de som vill arbeta med lokal omställning och projekt för lokal resiliens. Här har gles- och landsbygden en nyckelposition och många har erfarenheter av smarta vardagslösningar. Vi behöver stimulera och uppmuntra till mer självhushåll och göra ekologiska småbruk och lokal matproduktion/förädling till ett självklart och lönsamt val för den med odlingsbar mark. Vi behöver dock hitta praktiska lösningar på framförallt transporter, vård och samhällsservice för att fler människor aktivt ska välja att bosätta sig över hela Sverige. Vi vill införa avgiftsfri kollektivtrafik för att fler ska ha råd att röra sig fritt och för att fler ska välja kollektivtrafik och cykeln framför bilen. Vi vill även se fler initiativ för bilfria städer och innerstäder, för klimat, miljö, barn och unga och för folkhälsan. Våra kommuner och regioner är både stora arbetsgivare, storkonsumenter men också stora beställare. Vi har därför som mål att dessa ska vara fossilfria redan 2025. Där kan vi även göra stor påverkan både genom att divestera från fossilindustrin och ha bättre uppföljning på våra miljö- och klimatmål. Andelen växtbaserad mat ökar i landets kommuner och regioner, men än är det få kommuner som har konkreta mål för minskad köttkonsumtion. Det vill vi ändra på. Att våra verksamheter på lokal nivå serverar lokalproducerad hållbar och ekologisk mat som följer en vegonorm är en central fråga då det runt om i landet serveras miljontals måltider om året i vård, skola, omsorg och vid evenemang och konferenser. De styrdokument som ligger till grund för måltiderna får således stora konsekvenser för miljö- och klimatpåverkan, djurskydd och hälsa. Därför är det också viktigt att vi ser till att ingen mat slängs och att den som behöver kan få maten för en billig kostnad eller helt kostnadsfritt.

Förnyelse av demokratin med ökat inflytande för fler

100 år har gått sedan många kvinnor och arbetare kämpade till sig rösträtt till riksdagen. Ett viktigt steg men vi behöver få in nytt liv i vår demokrati och säkerställa att den är relevant för fler – en demokrati som lever upp till sitt namn. Det kan göras på flera olika sätt men sänkt rösträttsålder är ett av många nödvändiga steg. Barn och unga behöver få inflytande över sin egen framtid och barnkonventionen behöver bevakas så att den efterlevs till målgruppens fördel.

Förkortad arbetstid är ett annat nödvändigt steg för att fler ska ha tid och möjlighet att engagera sig och påverka sin och andra livssituation. Idag är det alldeles för få personer som är engagerade inom partipolitiken och i vissa geografiska områden, och bland vissa grupper, är valdeltagandet lågt. Det har vi som parti ett ansvar för att påverka och förbättra så politiken kan representera fler.

Partipolitiken eller medlemskap i ett parti kan inte vara den enda arenan för politisk påverkan. Du ska inte heller behöva engagera dig i samhällets alla frågor, utan kunna vara aktiv kring ett visst område. Vår politik ska formas av medlemmar, men även genom att lyssna in grupper och personer utanför Feministiskt initiativ. Vi vill därför införa medborgarråd och medborgarbudget så fler människor ska få makt och inflytande över sina liv och lokalsamhällen. Vi behöver ha en demokrati som inte bara är byggd på expertis och akademiska erfarenheter, utan vi behöver lägga större vikt vid att ta in åsikter och känslor från människor som berörs av de beslut som tas. Målgruppen måste själva få vara med och forma politik och policys så fler får och känner makt över sina liv.

Feministiskt initiativ vill göra partipolitiken mer tillgänglig och demokratisk. Det handlar om hur resurser fördelas inom de olika nivåerna och vem som styr dem. Genom en ökad demokratisering i ekonomin, där kooperativa former uppmuntras, kan vi öka det lokala inflytandet och ägandet.

Att vitalisera och förnya demokratin innebär flera förändringar och inte bara en quick fix-lösning. Idag är faktorer som tid, erfarenhet, kontaktnät, känsla av tillhörighet, brist på identitet till ett parti och tillgänglighet några av de saker som distanserar individer och kollektiv från demokrati och partipolitik. Det vill vi vara med och ändra på för vi vill att demokratin ska vara levande alla dagar om året och inte bara när det är valår.

I valet 2022 är Feministiskt initiativ ditt progressiva feministiska och antirasistiska vänsteralternativ. En röst på oss i riksdag, region och kommun gör en annan värld möjlig.